**Rolul Uniunii Europene în dezvoltarea sustenabilă**

Dezvoltarea durabilă / sustenabilă este ferm ancorată în tratatele europene și este un element central al politicilor Uniunii Europene.

În data de 20 iunie 2017 au fost adoptate concluziile Consiliului European: „Un viitor durabil al Europei: răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă." Aceste concluzii reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale Uniunii Europene privind implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030" este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

De aici și ideea că rolul UE în dezvoltarea sustenabilă este unul major, căci UE demonstrează anual că este posibil să trăim sustenabil și să trecem la un mod de viață sustenabil, în armonie cu natura.

În acest context, obiectivul general enunțat de Al șaptelea program de acțiune pentru mediu al Uniunii Europene este conform cu ODD-urile: „În 2050 vom trăi bine, în limitele ecologice ale planetei".

Pentru a atinge acest obiectiv, UE se străduiește să se îndrepte spre o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și să protejeze biodiversitatea și sănătatea umană printr-o legislație privind calitatea aerului, substanțele chimice, clima, natura, deșeurile și apa.

Deși această politică oferă beneficii concrete (cum ar fi o rețea extinsă de arii protejate Natura 2000, emisii reduse de gaze cu efect de seră, reciclarea în măsură mai mare a resurselor și un aer și o apă mai curată), perspectiva privind mediul înconjurător european peste 20 de ani prezintă o imagine mai sumbră. Cu toate acestea, tranziția către sustenabilitate ar putea genera și o serie de alte beneficii, diferite de protecția mediului, de la locuri de muncă și dezvoltarea activității economice, la bunăstare și sănătate.

Începând cu anul 2014, s-au depus eforturi în mai multe domenii, inclusiv în ceea ce privește *gestionarea deșeurilor* (de exemplu, noi obiective de reciclare, restricții privind pungile de cumpărături din plastic, acțiuni privind materialele plastice, măsuri de combatere a deșeurilor marine); *clima* (de exemplu, obiectivele privind emisiile de gaze cu efect de seră până în 2030 și măsurile de decarbonizare a sectorului transporturilor); *natura* (în primul rând în ceea ce privește îmbunătățirea modului în care sunt aplicate normele UE privind protejarea biodiversității); și *calitatea aerului* (norme noi privind cantitățile maxime ale celor cinci poluanți atmosferici principali pe care țările UE le pot emite în atmosferă). Parlamentul European a susținut adoptarea unor politici ambițioase în multe din aceste domenii.

Politica Uniunii Europene în acest domeniu a evoluat treptat, de la etapa implementării unor măsuri minimale de protectie a mediului, la o asumare sporită a problemelor de mediu prin solutionari complexe si specifice, UE devenind la ora actuala un promotor global al dezvoltării durabile.

**Baza legală a dezvoltării sustenabile în Uniunea Europeană.**

Din punct de vedere legal, la baza politicii de mediu a Uniunii Europene stau Articolele 174-176 ale Tratatului Comunității Europene (TCE) si Articolele 2, 6 si 95.

Articolul 174 - trasează obiectivele cu privire la mediu stipulând ca politica comunitara în domeniul mediului va contribui la urmarirea urmatoarelor obiective:

- conservarea, protectia si îmbunatatirea calitatii mediului; protectia sanatatii umane;
- utilizarea rationala si prudenta a resurselor naturale;

- promovarea de masuri la nivel international care sa se adreseze problemelor de mediu din lume.

Articolul 174 – stabileste ca protectia mediului în spatiul comunitar se bazeaza pe principiile precautiei, prevenirii, „poluatorul plateste" si cel al reducerii poluarii.

Articolul 175 - stabileste procesul decizional cu privire la politica de mediu si se clarifica atributiile fiecarei institutii europene care abordeaza probleme legate de protectia mediului.

Articolul 176 – prevede ca statele membre trebuie sa adopte „masuri de protectie mai stringente", însa cu conditia ca acestea sa fie compatibile cu textul Tratatului.

Articolul 6, paragraful 3c (TCE) - mentioneaza explicit nevoia integrarii protectiei mediului în definirea si implementarea tuturor celorlalte politici comunitare.

Articolul 2 din TCE – stabileste modelul de dezvoltare europeana, care imbina competitivitatea si performantele economice cu un nivel mare de protectie si îmbunatatire a calitatii mediului.

Cadrul financiar În conformitate cu acordul privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020, cel puțin 20 % (aproximativ 180 de miliarde EUR) din bugetul UE trebuie alocat obiectivelor ce vizează combaterea schimbărilor climatice.

Obiectivele și acțiunile în domeniul climei au fost, prin urmare, integrate în toate politicile și programele majore ale UE, în special din următoarele domenii: coeziune, agricultură, pescuit și afaceri maritime, ajutor extern, energie și transport. Singurul program al UE dedicat în întregime obiectivelor de mediu este programul LIFE pentru mediu și politici climatice. Între 1992 și 2013, acesta a finanțat mai mult de 4 170 de proiecte, cu o contribuție totală din partea UE de 3,4 miliarde EUR. Fondurile alocate programului în cadrul financiar multianual 2014-2020 au crescut substanțial și reprezintă suma cea mai ridicată de până acum alocată programului LIFE (3,4 miliarde EUR, 0,32 % din totalul cadrului financiar multianual). Programul are două componente: mediul și politicile climatice. Finanțarea este oferită în principal sub formă de granturi și instrumente financiare (împrumuturi și investiții de capital). Acestea sprijină autoritățile publice, ONG-urile și actorii privați, în special întreprinderile mici și mijlocii.

Realizări în legislatura parlamentară 2014-2019: Începând cu mijlocul anului 2014, au fost obținute o serie de rezultate privind, printre altele:

- **gestionarea deșeurilor:** Parlamentul și Consiliul au adoptat o nouă legislație care a înăsprit normele UE privind deșeurile, în special introducând obiective noi pentru reciclare și reducând utilizarea pungilor de cumpărături din plastic. În 2015, Comisia Europeană a publicat un plan de acțiune general care vizează inițierea tranziției către o economie circulară, iar la începutul anului 2018 a publicat o strategie mai specifică privind materialele plastice, care vizează, nu în ultimul rând, ca toate materialele plastice să fie reciclabile până în 2030. În plus, Parlamentul și Consiliul au căzut de acord cu privire la norme noi pentru a reduce deșeurile marine, luând măsuri legate de articolele din plastic de unică folosință și colectarea deșeurilor provenite de la nave. În tot acest timp, Parlamentul European a susținut politici ambițioase privind gestionarea deșeurilor și economia circulară;
- **politicile climatice:** Parlamentul și Consiliul au adoptat noi norme și obiective privind emisiile pentru 2030 pentru sectoarele energetic și industrial (prin sistemul de comercializare a certificatelor de emisii al UE), pentru transporturi, construcții și agricultură, precum și pentru exploatarea terenurilor și silvicultură. Pentru 2030 Consiliul și Parlamentul au stabilit un obiectiv nou legate de energia din surse regenerabile, și anume o cotă de 32 %. Pentru decarbonizarea sectorului transporturilor, Comisia a prezentat în 2016 o strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon, alături de o serie de propuneri legislative. Parlamentul și Consiliul au adoptat o legislație care stabilește noi standarde de emisii de $CO_2$ pentru autoturismele și camionetele noi pentru perioada de după 2020 și au convenit asupra primelor standarde de emisii de $CO_2$ pentru noile camioanele noi. Parlamentul European încurajează adoptarea de politici climatice ambițioase privind aceste inițiative;

- **natura:** ca urmare a revizuirii normelor UE privind protecția naturii (cunoscute sub denumirea de Directivele privind natura), în 2017, Comisia Europeană a publicat un plan de acțiune care vizează îmbunătățirea punerii acestora în aplicare și contribuția la protecția biodiversității. Parlamentul European sprijină foarte mult Directivele privind natura și îndeamnă Comisia și statele membre să acorde o prioritate mai mare atingerii până în 2020 a obiectivului de stopare a declinului biodiversității;
- **calitatea aerului:** în 2016, Parlamentul și Consiliul au adoptat noi norme privind cantitățile maxime ale celor cinci poluanți atmosferici principali care pot fi emise în atmosferă. Aceste norme actualizate vizează reducerea la jumătate a numărului de decese premature provocate de poluarea atmosferică, până în 2030.

La 10 decembrie 2019, Consiliul a adoptat un set de concluzii privind punerea în aplicare de către *UE a Agendei 2030* a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă și a celor 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD-uri) ale acesteia.

Concluziile subliniază necesitatea accelerării acțiunii atât în interiorul UE, cât și în alte părți ale lumii, pentru a îndeplini viziunea și obiectivele Agendei 2030. Concluziile reafirmă că UE și statele sale membre vor continua să joace un rol principal în punerea în aplicare a ODD-urilor, sprijinind în același timp multilateralismul eficace și ordinea internațională bazată pe norme.

Consiliul reamintește concluziile sale din iunie 2017 și îndeamnă Comisia să elaboreze o strategie cuprinzătoare de punere în aplicare care să definească obiective, termene și măsuri concrete pentru a reflecta Agenda 2030 și să integreze ODD-urile în toate politicile interne și externe relevante ale UE.
Printre principalele rezultate ale implementării strategiei de dezvoltare sustenabilă sunt:

- Reutilizarea plasticulului care este cea mai mare problema, căci nu se descompune ușor și cauzează probleme atât florei, cât și faunei. Proiectul dat este bine pus la punct în UE și mai mult de atit, deja este posibilă reciclarea deșeurilor de masă plastică, cât și reutilizarea lor la producția hainelor, mobilei, caselor și chiar a drumurilor. Așa că, o mai buna utilizare, va oferi un randament mai bun pentru planeta noastra.
- Refacerea sistemelor de canalizare în întreaga Uniune Europeană la fel infuențează pozitiv resursele de apă subterană care știm că sunt dăunate de subtanțele chimice ce le utilizăm în viața de zi cu zi și de nitrații de la deșeurile biologice, iar apa potabilă este într-adevăr o resursă foarte importantă, deoarece apa potabilă este limitata pe întreaga planetă
- Protejarea alimentării corecte, monitorizând ca toate produsele agricole să fie ecologice și cu minimul de nitrați și carbohidrați dăunători, căci pentru o dezvoltare sustenabilă, este nevoie să punem accent pe ce este mai ecologic, dar nu pe creșteri rapide cu efecte negative pe termen lung, atât pentru sanatate, cât și pentru mediul inconjurator.
- Crearea *Rezervei mondială de seminţe de la Spitzberg*. Ea este făcuta cu scopul ca să fie posibiliatea in viitor să nu pierdem prețioasele culturi de plante, dacă pierdem lupta pentru protecția mediului.
- Investirea în dezvoltarea potențialului tehnologic pentru curățarea apelor, toate râurile mari deja dispunând de sisteme de filtrare și de o curățare anuală, ceea ce face ca apele să sece mai lent și să fie curate.
- Susținerea întreprinderilor mici și mari, care sunt ECO și minimalizează deșeurile, asta fiind o încurajare directa ca toți să treacă la un regim cât mai ecologic posibil.
- Încurajarea cetățenilor să fie mai responsabili, să nu irosească energia electrica în zadar, să își schimbe mașinile pe modelele noi, cu sistem de curățare a gazelor de eșapament, să fie mai responsabili cetățenii cu alimentele și să fie raționali în consumul de apa potabilă, sa recicleze gunoiul, sa arunce bateriile doar la deșeuri speciale, căci produc daune enorme litiul din ele, și nu în ultimul rând, să respecte natura și să o multiplice.

- Aplicarea principiului „poluatorul plăteşte”. În cadrul strategiei sunt stabilite şi proceduri clare privind implementarea, monitorizarea şi respectarea, cu obligaţia raportării din partea Comisiei Europene şi a statelor membre asupra angajamentelor asumate.

Conceptul de dezvoltare durabila presupune implementarea unor mecanisme si politici, care sa permita atât dezvoltarea economica, cât si conservarea starii mediului totodata, surprinzând atât cresterea gradului de responsabilitate, cât si cresterea eficientei economice în sensul minimizarii costurilor de reducere a daunelor suferite de mediu datorita consumului uman.

Bibliografie:


1. https://eur-lex.europa.eu/
2. https://ec.europa.eu/
3. http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/dd-eu/
4. https://aac-europe.org/
5. http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/dd-eu/
6. https://what-europe-does-for-me.eu/data/pdf/focus/focus07_ro.pdf